



แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตำบลหนองตม



ปี 2566 - 2570

สำนักงานเกษตรอำเภอองไทรลาศ จังหวัดสุโขทัย

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลเล่มนี้ ดำเนินการโดยเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร/ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นร่วมกันจัดทำเวทีชุมชน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และค้นหาศักยภาพของชุมชนเพื่อให้การพัฒนาชุมชนตรงตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ในลักษณะบูรณาการ สามารถแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชนได้ในการลดต้นทุนการผลิต ปรับปรุงคุณภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชน มีการตัดสินใจด้วยตนเองภายใต้ข้อมูลที่อยู่ตามสภาพความเป็นจริง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและเกษตรกรตำบลหนองตมต่อไป

(นางสาวสุจิตรา สหายมิตร)

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เกษตรประจำตำบลหนองตม

ธันวาคม 2565

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 สภาพข้อมูลทั่วไป	1
1.1 ที่ตั้งอาณาเขตขอบเขตการปกครอง	1
1.2 สภาพภูมิประเทศ	3
1.3 สภาพภูมิอากาศ	7
1.4 เส้นทางคมนาคม	9
1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	10
1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	13
1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	17
บทที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร	18
2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	18
2.2 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข	37
2.3 การจัดทำ TOWS Matrix	39
บทที่ 3 ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	40
3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า	40
3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	40
3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	41
ภาคผนวก	45

บทที่ 1

สภาพข้อมูลทั่วไป

1.1 ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

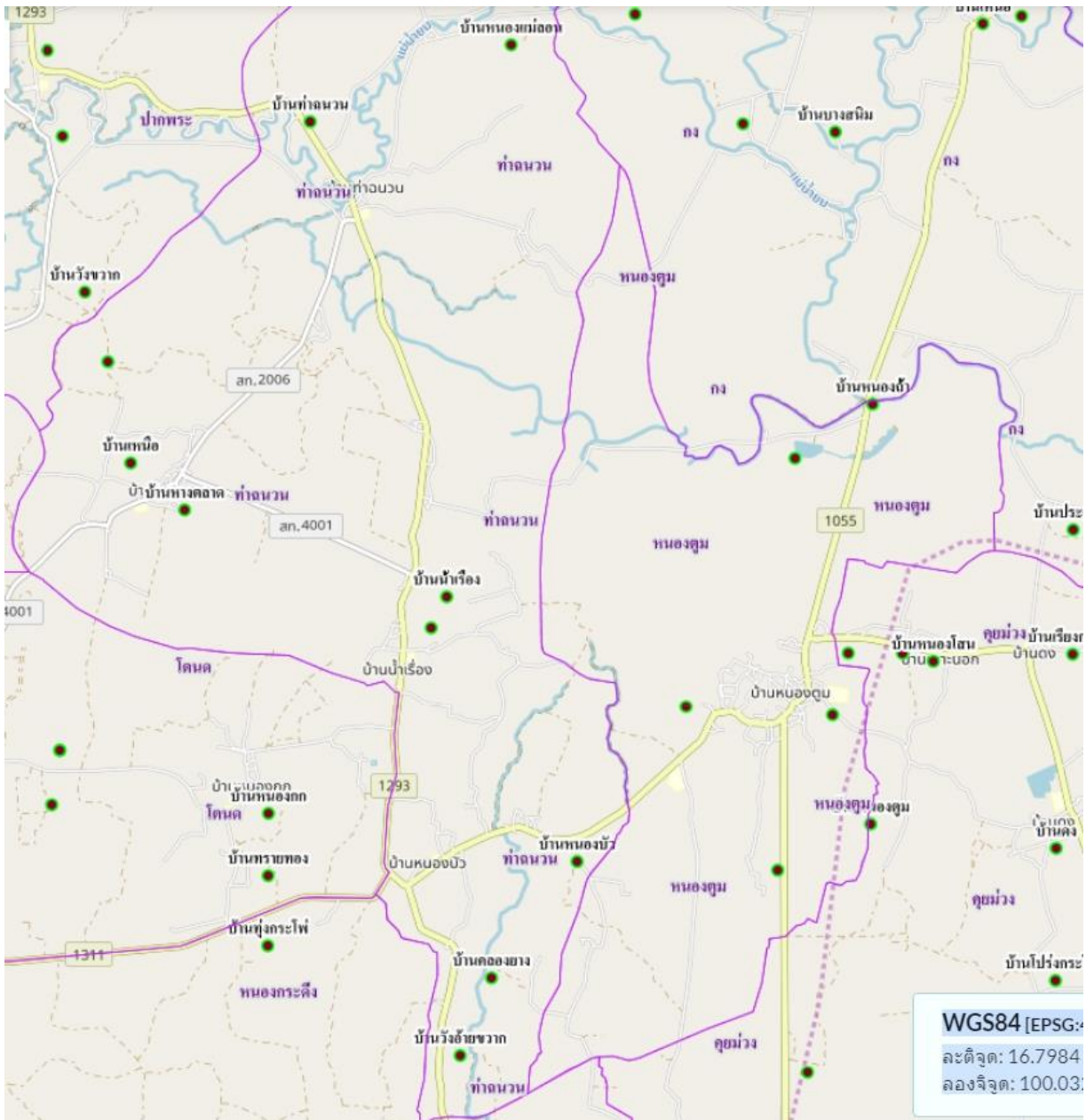
ตำบลหนองตุ้มเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอกงไกรลาศซึ่งอยู่ห่างตัวอำเภอไปทาง ทิศใต้ ประมาณ 15 กิโลเมตร

แผนที่อำเภอกงไกรลาศ



ตำบลหนองตุ้ม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอกงไกรลาศ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	นิคมพัฒนาและตำบลกง อำเภอกงไกรลาศ
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลท่าฉนวน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย



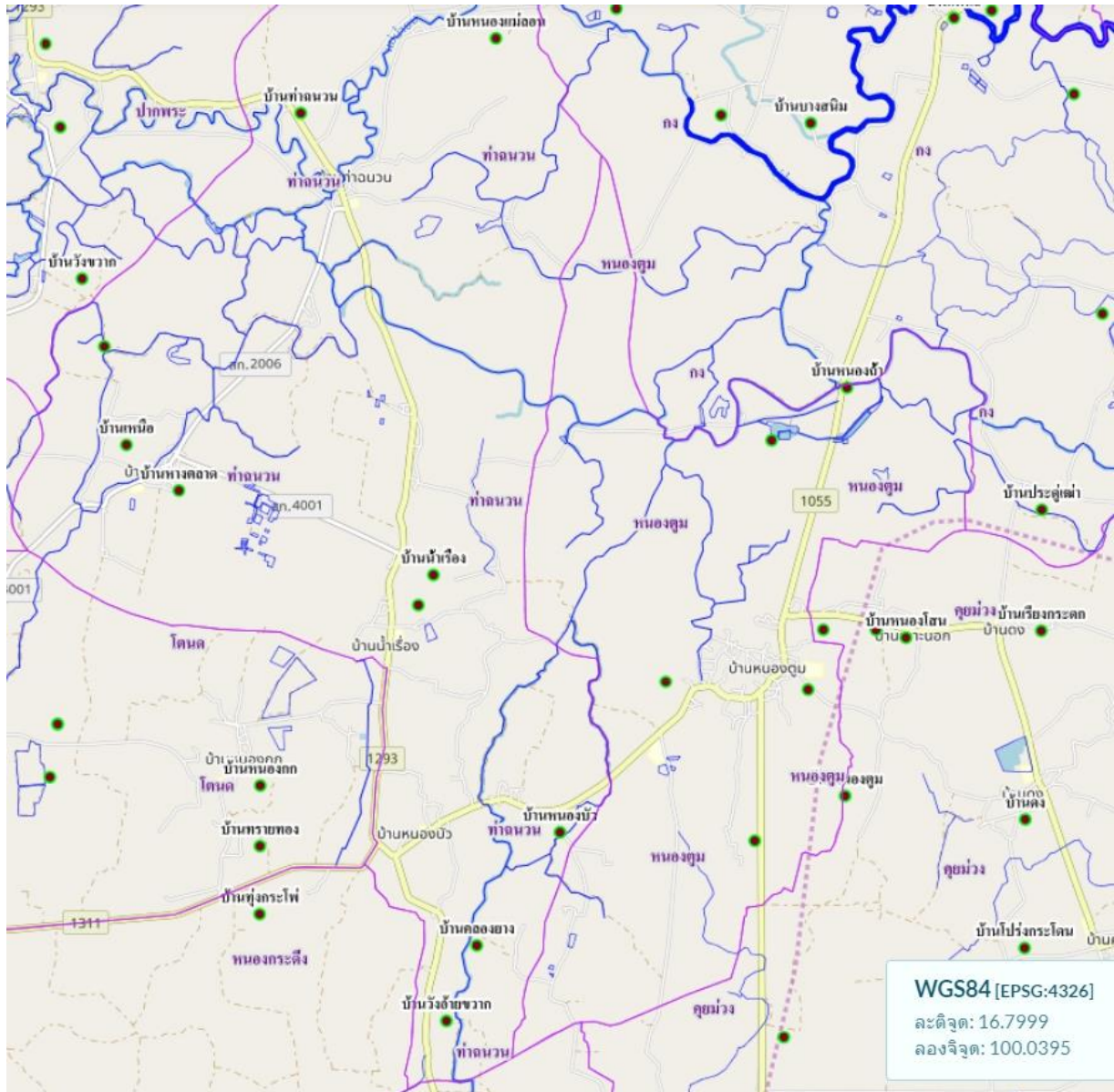
ตำบลหนองคู แข่งเขตการปกครอง ออกเป็น 8 หมู่บ้าน

- หมู่ที่ 1 บ้านหนองคู
- หมู่ที่ 2 บ้านหนองคู
- หมู่ที่ 3 บ้านเกาะนอก
- หมู่ที่ 4 บ้านวังนา
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองกระเจอบ
- หมู่ที่ 6 บ้านคุยมอ
- หมู่ที่ 7 บ้านหนองสน
- หมู่ที่ 8 บ้านเจริญสุข

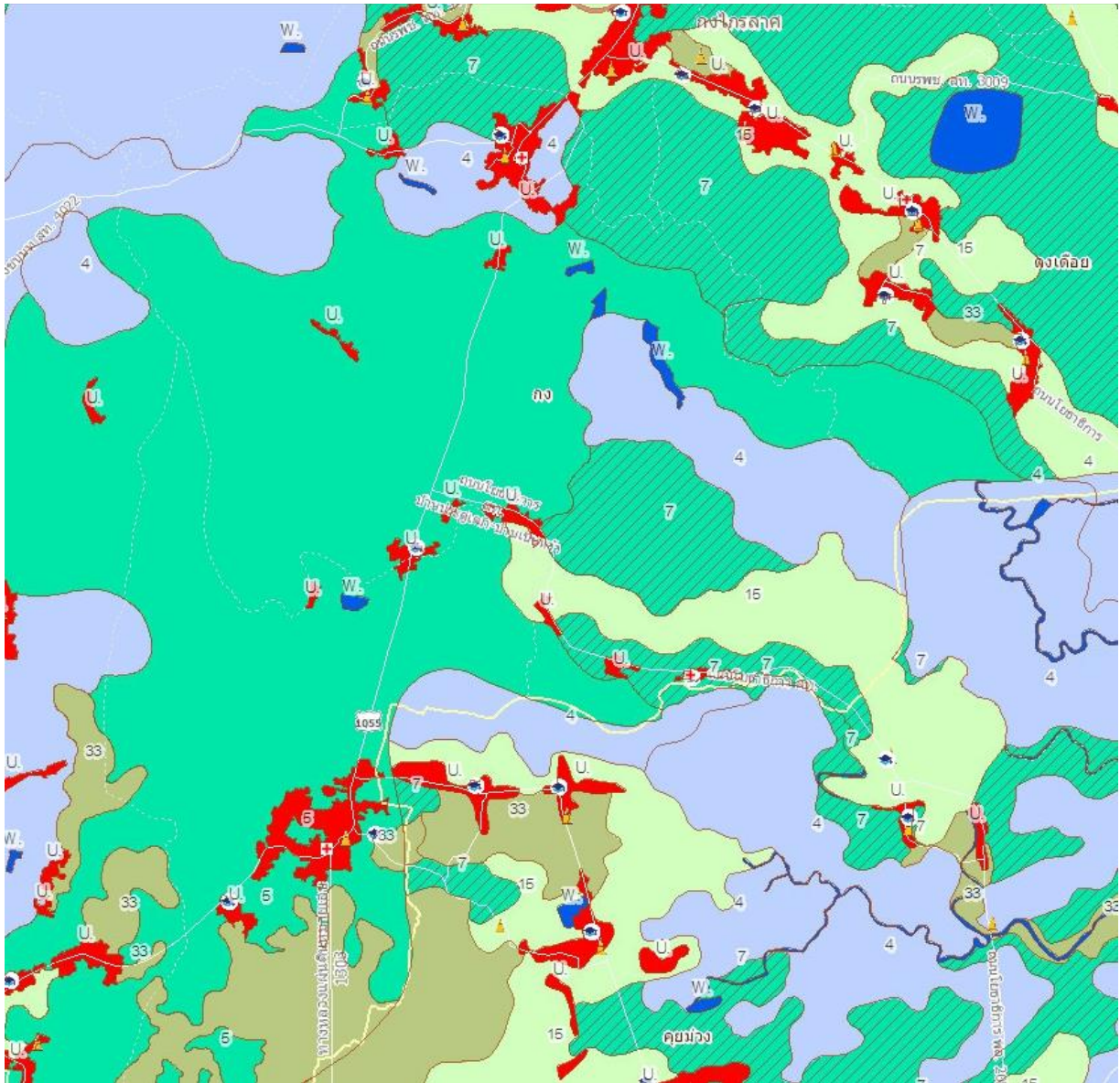
1.2 สภาพภูมิประเทศ

มีเนื้อที่โดยประมาณพื้นที่ 26,696.06 ไร่ มีเนื้อที่ประมาณ 42.71 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดสุโขทัย 33 กิโลเมตร

เป็นพื้นที่ราบลุ่มและมีน้ำท่วมขังในฤดูน้ำหลากและในช่วงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำทำการเกษตร เป็นหนองน้ำมีลำคลองหลายสาย สภาพดินเป็นดินร่วมปนทราย และดินเหนียว พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตร



1.2.1 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน



ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

กลุ่มดินต่ำลหนองตม ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน มีกลุ่มดินดังนี้
กลุ่มชุดดินที่ 4 มีพื้นที่ 6,504 ไร่ คิดเป็น 26% ลักษณะทั่วไปเป็นดินพวกดินเหนียว ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลหรือสีเทาปนสีเขียวมะกอกมีจุดประสีน้ำตาลปนเหลืองหรือสีน้ำตาลแก่อาจพบก้อนปูน ก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสในดินชั้นล่าง การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว พบตามที่ราบเรียบหรือที่ราบลุ่มระหว่างคันดินริมลำน้ำ กับลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ น้ำแช่ขังในฤดูฝนลึก 30-50 ซม. นาน 4 - 5 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 5.5 - 6.5 ถ้าหากดินมีก้อนปูนปะปนอยู่ PH จะเป็น 7.0 - 8.0

ปัญหาการใช้ประโยชน์ดิน ในฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน 4 - 5 เดือน

ปัญหาความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช สภาพพื้นที่ราบลุ่มมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดินเป็นระยะเวลา 4-5 เดือน เนื้อดินเป็นดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดี จึงเหมาะสมที่จะใช้ในการทำนามากกว่าการปลูกพืชอย่างอื่น

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อึดตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์
0-25	ต่ำ	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
25-50	ต่ำ	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
50-100	ต่ำ	สูง	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

กลุ่มดินชุดที่ 5 มีพื้นที่ 8,500 ไร่ คิดเป็น 25% ลักษณะทั่วไปเป็นดินพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่หรือสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างมีสีอ่อนหรือสีเทามีจุดประสีน้ำตาลเก่าและสีน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบก้อนสารเคมี เหล็ก และแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิดชั้นดินลึก กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำและเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลวพบในพื้นที่ราบเรียบตามลุ่มน้ำลำน้ำค่อนข้างใหม่และลานตะกอนลำน้ำระดับต่ำ น้ำขังในฤดูฝนลึก 30 ซม. นาน 3 - 5 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 5.5 - 6.5 ถ้าหากดินมีก้อนปูนปะปนอยู่ PH จะเป็น 7.5 - 8.0

ปัญหาการใช้ประโยชน์ดิน ในฤดูฝนมีน้ำขังนาน 3 - 5 เดือน ดินที่มีการระบายน้ำเลว

ปัญหาความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มดินชุดที่ 5 มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก

กลุ่มชุดดินที่ 7 ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดงหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว พบตามพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ฤดูฝนขังน้ำลึก 30 - 50 ซม. นาน 3 - 4 เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง PH 6.0 - 7.0

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ฤดูฝนมีน้ำขังนาน 3 - 5 เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช เมื่อพิจารณาสภาพพื้นที่ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ 7 มีความเหมาะสมในการทำนา

ความ ลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อึดตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์
0-25	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง
25-50	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง
50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือ ไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยทิ้งไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้อย

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 33 มีเนื้อ 231 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาลอาจมีไนไมก้า หรือก้อนบนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ 2-12 % เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี ถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1 เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี PH ประมาณ 6.5 - 7.5

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ 33 มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งไร่ พืชผัก ไม้ผลและทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ในดินกลุ่มนี้

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปี เพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 33B มีเนื้อ 759 ไร่ ลักษณะโดยทั่วไป เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแบ่ง ดิน มีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาลอาจมีไนไม้กำ หรือก้อนบน ปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ 2-12 % เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดี ถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า 1 เมตร ตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดิน ชั้นบนมี PH ประมาณ 6.5 - 7.5

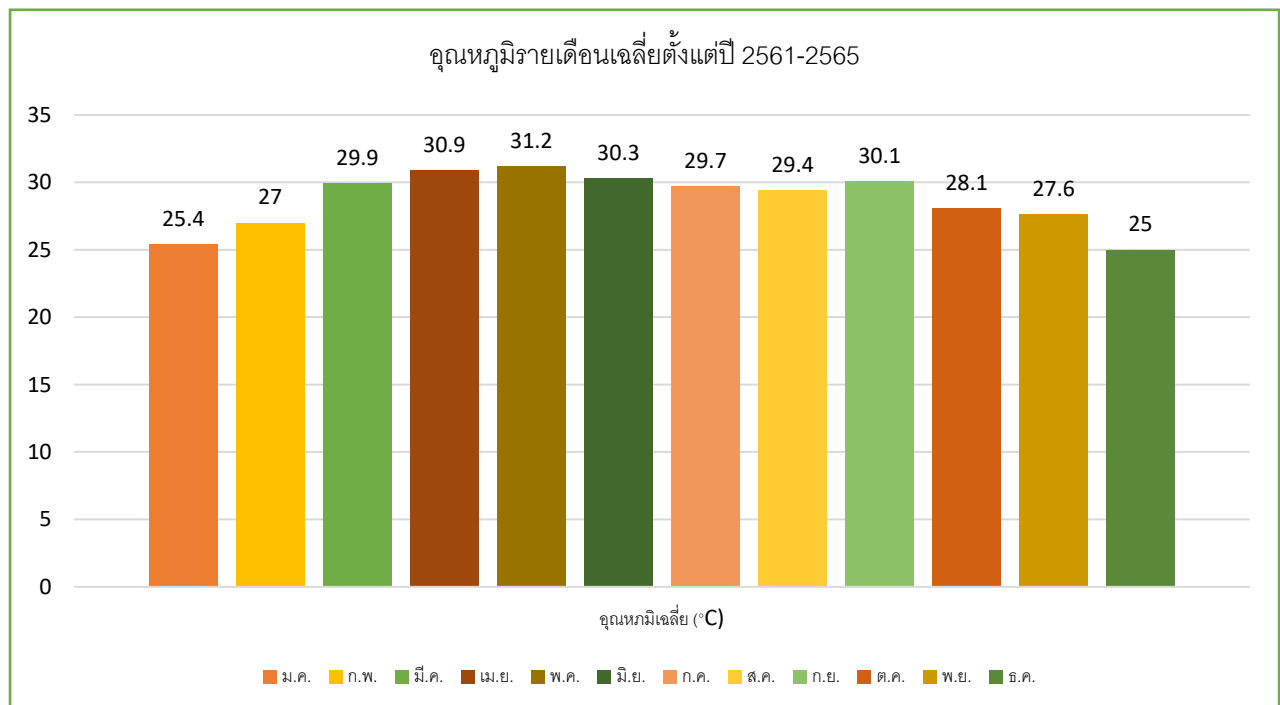
ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช กลุ่มชุดดินที่ 33B มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิด ทั้งไร่ พืชผัก ไม้ผลและทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ในดินกลุ่มนี้

1.3 สภาพภูมิอากาศ

1.3.1 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่ว ๆ ไปมีลักษณะ ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่านตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน ได้รับ อิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม



อุณหภูมิ(°C)		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ษ.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2561	สูงสุด	36	35	37	39	38	35	35	34	36	35	35	36	35.91
	ต่ำสุด	17	20	22	21	23	24	24	24	24	19	19	17	21.16
2562	สูงสุด	34	37	39	41	41	38	34	34	34	33	32	32	35.75
	ต่ำสุด	17	20	21	24	25	24	24	25	24	23	19	17	21.91
2563	สูงสุด	35	36	40	40	40	39	34	34	35	35	34	34	36.33
	ต่ำสุด	15	15	23	21	23	24	24	24	30	22	29	18	22.33
2564	สูงสุด	35	37	39	39	38	38	38	37	35	35	35	33	36.58
	ต่ำสุด	14	17	21	23	24	23	24	23	24	23	19	14	20.75
2565	สูงสุด	35	37	38	40	37	36	36	35	35	35	35	35	36.17
	ต่ำสุด	16	16	19	21	23	22	24	24	24	21	19	14	20.25

ภาพที่ 7 แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561- 2565

(ที่มา: www.accuweather.com)

1.3.2 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มปลายเดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม อากาศร้อนสูงสุดเดือนเมษายน

อุณหภูมิเฉลี่ย 33.10 องศาเซลเซียส

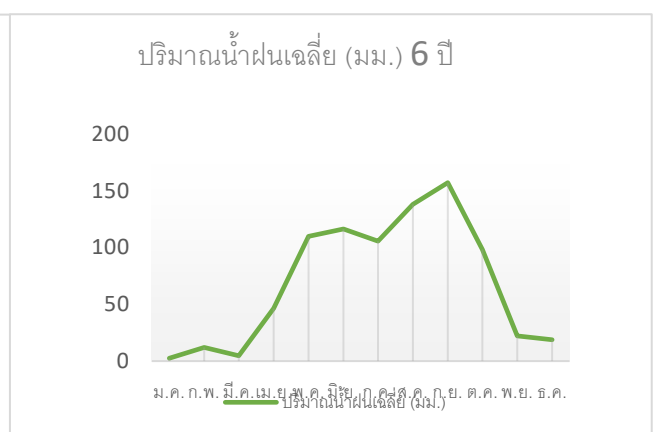
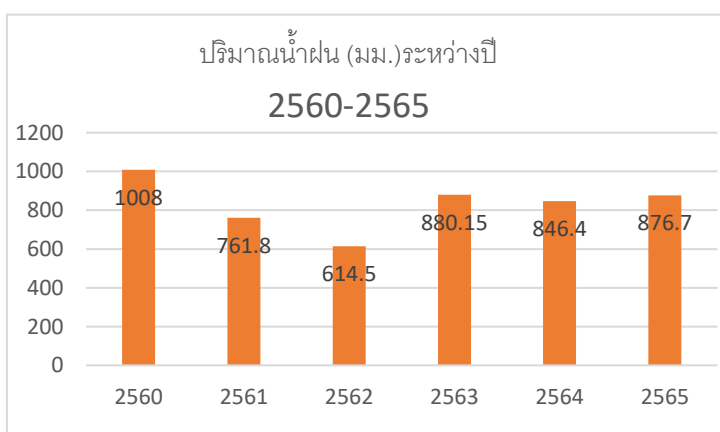
ฤดูฝน เริ่มเดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม จำนวนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 5 ปี

(2561-2565) เท่ากับ 663.14 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว เริ่มเดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวที่สุดเดือนกุมภาพันธ์

อุณหภูมิเฉลี่ย 22.89 องศาเซลเซียส

1.3.3 ปริมาณน้ำฝน

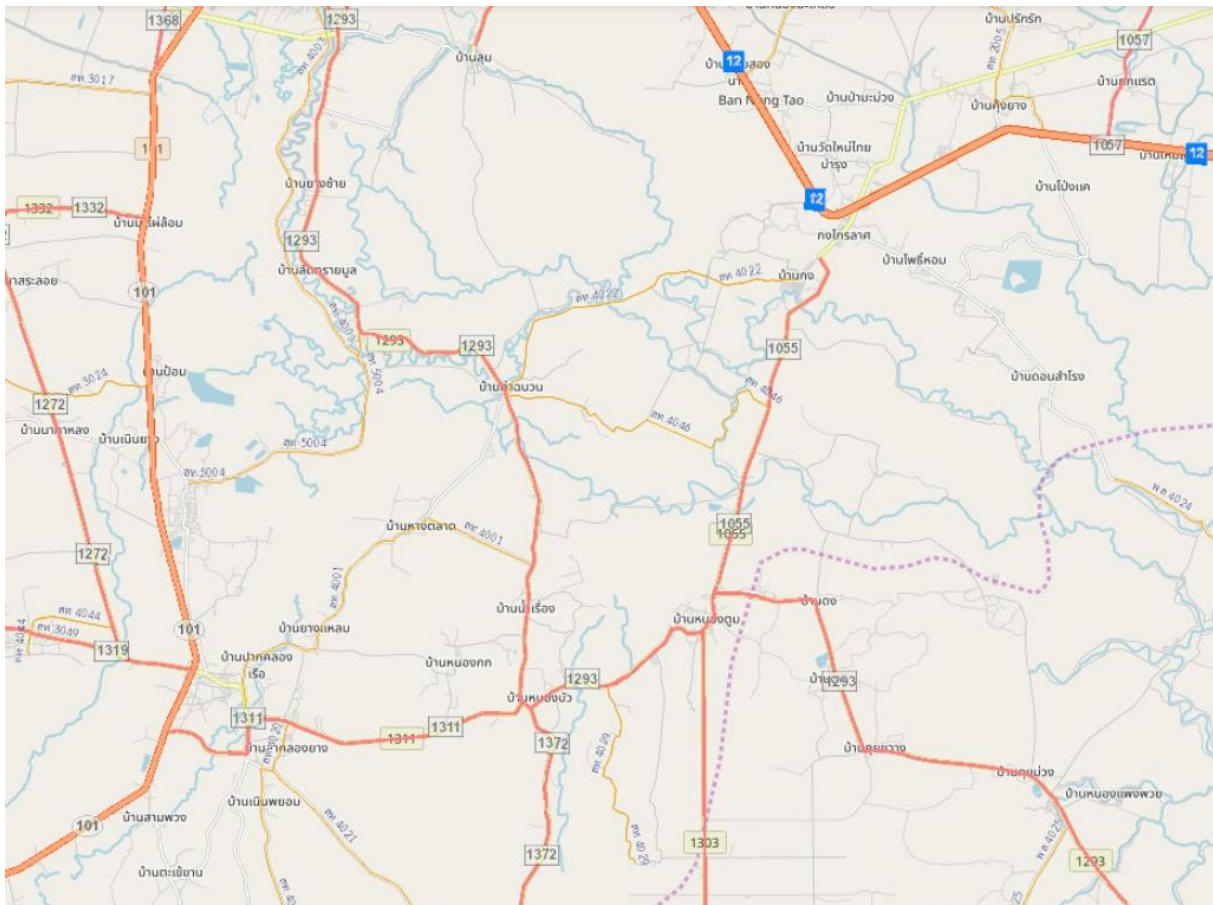


ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) อำเภอโกสโกลาต จังหวัดสุโขทัย													
ปี/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
2565	1	20	16.1	17.6	115	79.7	173.3	227	126.5	83.2	2.3	15	876.7
2564	1.2	3.4	5.2	11.8	24.5	51.2	117.5	124.6	157	159	97	94	846.40
2563	-	-	-	177.2	62.2	166.5	31	120	231.45	91.8	-	-	880.15
2562	5.5	3.2	3.4	12.4	176	126	121	124	24	11	5	3	614.5
2561	-	3.2	-	26.1	120.2	186.8	36.9	97.4	209.6	81.6	-	-	761.8
2560	7.3	42.2	3.4	33.4	160.8	86.7	153.2	135.3	193.6	163.4	28.7	-	1,008.0
เฉลี่ย 6 ปี	2.5	12	4.68	46.42	109.78	116.15	105.48	138.05	157.03	98.33	22.17	18.67	831.26

ภาพที่ 6 แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 6 ปี ตั้งแต่ ปี 2560-2565
(ที่มา: สถานีฝนอำเภอโกสโกลาต, 2565)

1.4 เส้นทางคมนาคม

- มีเส้นทางหลวงแผ่นดิน คือ ถนนทางหลวงแผ่นดินที่ ถนนสิงหวัฒน์ผ่าน
- ถนนคอนกรีต 45 สาย ระยะทาง 15 กิโลเมตร
- ถนนลาดยาง 5 สาย ระยะทาง 10 กิโลเมตร
- ถนนลูกรัง 77 สาย ระยะทาง 50 กิโลเมตร



1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

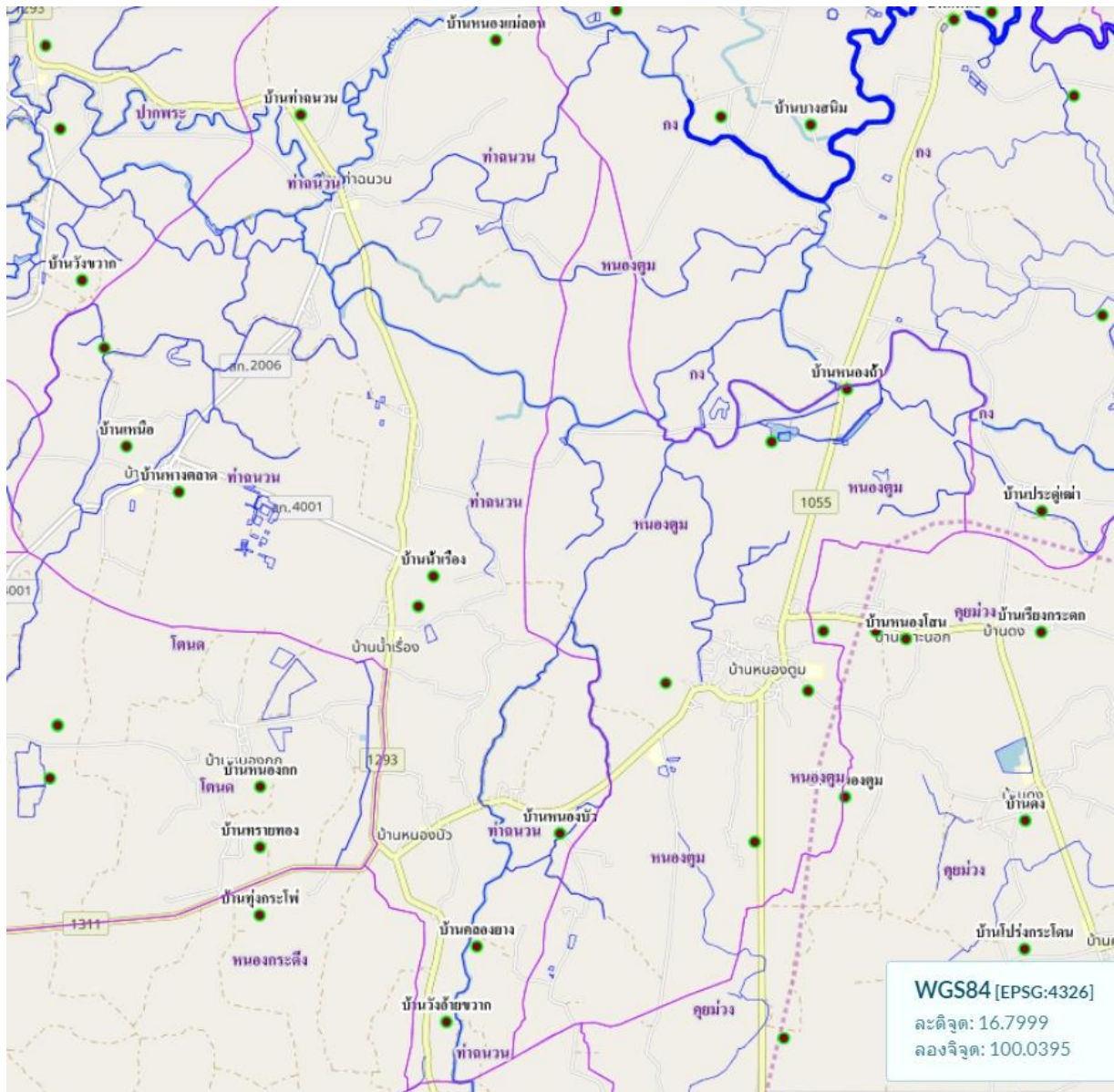
แหล่งน้ำธรรมชาติ

▶ ลำน้ำ, ลำห้วย และคลอง

- คลองวังนาค หมู่ที่ 4
- คลองธรรมชาติ

▶ บึง,หนอง

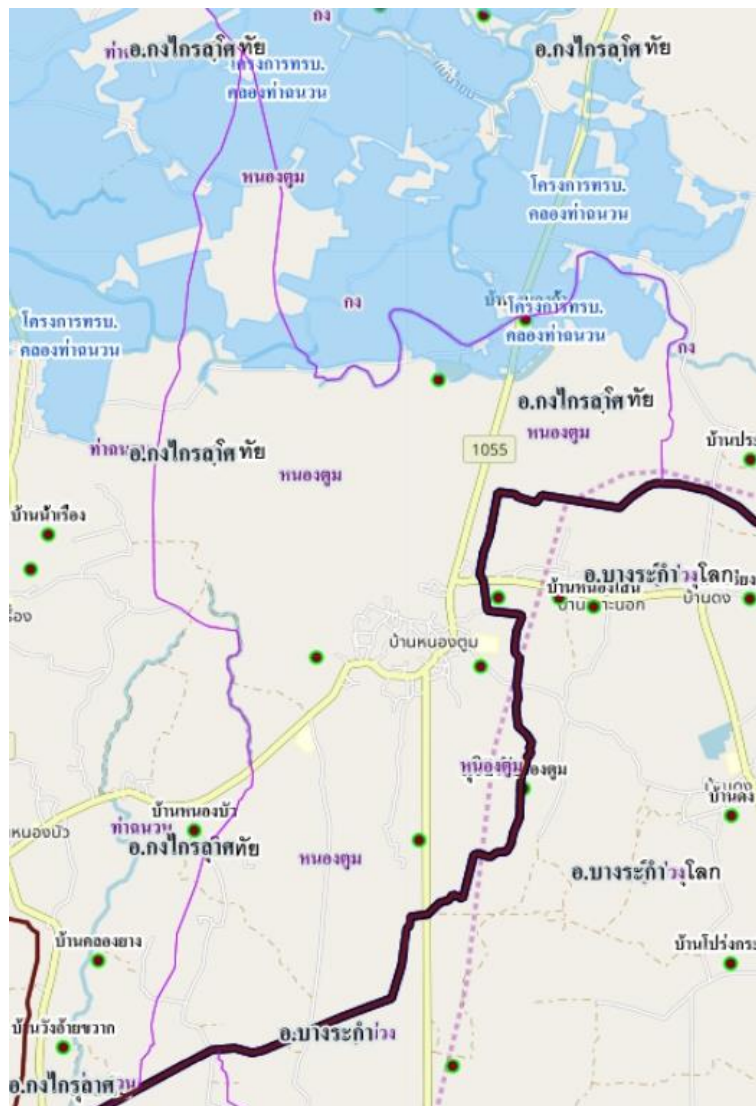
- หนองสามพญา หมู่ที่ 4



แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ▶ ฝ่าย 2 แห่ง หมู่ที่ 4,6
- ▶ ประตุน้ำ 1 แห่ง
- ▶ ประปา 8 แห่ง
- ▶ บ่อบาดาล 2 บ่อ
- ▶ บ่อน้ำตื้น 21 แห่ง
- ▶ อ่างเก็บน้ำ 9 แห่ง
- ▶ หนอง/บึง 11 แห่ง
- ▶ คลองธรรมชาติ 2 แห่ง

พื้นที่ชลประทาน โครงการชลประทาน





1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

16.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะประกอบอาชีพทำนาปีตามพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งมีทั้งการทำนาปี นาปรัง รวมพื้นที่ทำนาทั้งหมดจำนวน 20,373 ไร่ และมีการปลูกพืชไร่ พื้นที่ 4,331 ไร่ พืชสวน จำนวน 1,578 ไร่ ส่วนที่เนิน ก็ปลูกกล้วย พืชไร่ระยะสั้น เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง และถั่วเขียว เมื่อหมดฤดูทำนาปีก็จะทำนาปรังเป็นบางส่วน เนื่องจากแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรกรรมมีน้อย และขาดที่เก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกกล้วยกันมากขึ้น เพื่อนำไปทำผลิตภัณฑ์แปรรูปทางการเกษตร เช่น กล้วยอบเนย , กล้วยตาก, หัวปลีกล้วยสุรโรงงาน และขายส่งกล้วยดิบ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้สำคัญของเกษตรกร

16.2 รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

ตำบลหนองตม อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภาคเหนือ

ที่	พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี
1	หมู่ที่ 01 บ้าน หนองตม	61,065.67
2	หมู่ที่ 02 บ้าน หนองตม	68,118.42
3	หมู่ที่ 03 บ้าน เกาะนอก	55,336.30
4	หมู่ที่ 04 บ้าน วังนาค	52,751.75
5	หมู่ที่ 05 บ้าน หนองกระจอบ	58,309.84
6	หมู่ที่ 06 บ้าน คุยมอ	52,288.14
7	หมู่ที่ 07 บ้าน หนองโสน	55,359.71
8	หมู่ที่ 08 บ้าน เจริญสุข	57,536.09
	เฉลี่ยทั้งสิ้น	58,856.56

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองไกรลาศ , 2565

16.3 การศึกษา

ตำบลหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภาคเหนือ

มีครัวเรือนทั้งหมด	1,380	ครัวเรือน
จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ทั้งหมด	4,314	คน
เพศชาย	2,140	คน
เพศหญิง	2,174	คน

จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ไม่เคยศึกษา	55	1.27	73	1.69	128	2.97
อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก	63	1.46	55	1.27	118	2.74
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	136	3.15	125	2.90	261	6.05
ประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	1,270	29.44	1,280	29.67	2,550	59.11
ม.ต้น (มศ.1-3 หรือ ม.1-3)	321	7.44	277	6.42	598	13.86
ม.ปลาย (มศ.4-5 หรือ ม.4-6 ท)	185	4.29	229	5.31	414	9.60
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า หรือ ปวส.	40	0.93	33	0.76	73	1.69
ป.ตรี หรือเทียบเท่า	60	1.39	89	2.06	149	3.45
สูงกว่าปริญญาตรี	10	0.23	13	0.30	23	0.53
รวม	2,140	49.61	2,174	50.39	4,314	100.00

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกงไกรลาศ , 2565

- ประชากรตำบลหนองตุม

ประชากรทั้งหมด 5,625 คน

เป็น ชาย 2,809 คน

เป็น หญิง 2,816 คน

มีความหนาแน่นเฉลี่ย 125.30 คน/ตารางกิโลเมตร

(ข้อมูล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ.2564 ข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	จำนวน ครัวเรือน	ครัวเรือน เกษตรกร
1	หนองตุม	376	391	767	278	165
2	หนองตุม	545	519	1,064	351	221
3	เกาะนอก	379	393	772	246	186
4	วังนาค	175	188	363	143	89
5	หนองกระจอบ	521	490	1,011	299	220
6	คุยสมอ	321	318	639	210	138
7	หนองโสน	226	240	466	127	100
8	เจริญสุข	266	277	543	158	114
	รวม	2,809	2,816	5,625	1,812	1,233

ข้อมูลสาธารณูปโภค สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ

- ไฟฟ้า มีไฟฟ้าทั้ง 8 หมู่บ้าน ครบแต่ยังมีประชากรอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้กรณีตั้งครอบครัวใหม่ หรือตั้งบ้านไกลชุมชน
- ประปา มี 8 แห่ง (หมู่ที่ 1-8)
- โรงสีมีจำนวน 15 แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง หมู่ที่ 4
- หอกระจายข่าว 8 แห่ง
- สถานีอนามัย 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ 2
- โรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 3 แห่ง คือ
 1. โรงเรียนวัดหนองตุม สถานที่ตั้งหมู่ที่ 2 ตำบลหนองตุม
 2. โรงเรียนบ้านเกาะนอก สถานที่ตั้งหมู่ที่ 3 บ้านเกาะนอก
 3. โรงเรียนหนองตุมวิทยา สถานที่ตั้งหมู่ที่ 5 บ้านหนองกระจอบ

- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนหนองตุมวิทยาคม

สถานบันและองค์กรทางศาสนา

- วัดและสำนักสงฆ์ 1 แห่ง วัดหนองตุม สถานที่ตั้งหมู่ที่ 2 ตำบลหนองตุม

ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลความคิด นับถือศาสนานาพุทธ 100% ยึดมั่นในพระพุทธรศาสนาทุกวันพระจะไปทำบุญตักบาตรตามวัดใกล้บ้านและประเพณีพื้นบ้านทั่วไป เช่น วันสงกรานต์ วันตรุษไทย วันสารทไทย ประเพณีบวชนาค แต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น อิทธิพลทางความคิดหรือค่านิยมของคนในพื้นที่เหมือนกัน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งของการพัฒนาการเกษตร

ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยวและข้อห้ามต่าง ๆ

ประชากรในตำบลหนองตุม นับถือศาสนาพุทธมีวัดจำนวน 1 แห่งจะมีการทำบุญตักบาตรที่วัดทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนา

สิ่งยึดเหนี่ยวและข้อห้ามต่าง ๆ

มีพระสงฆ์ครูอาจารย์ ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้นำในหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. เป็นที่ปรึกษาของคนในหมู่บ้าน มีกฎข้อห้ามในการต่อต้านยาเสพติด

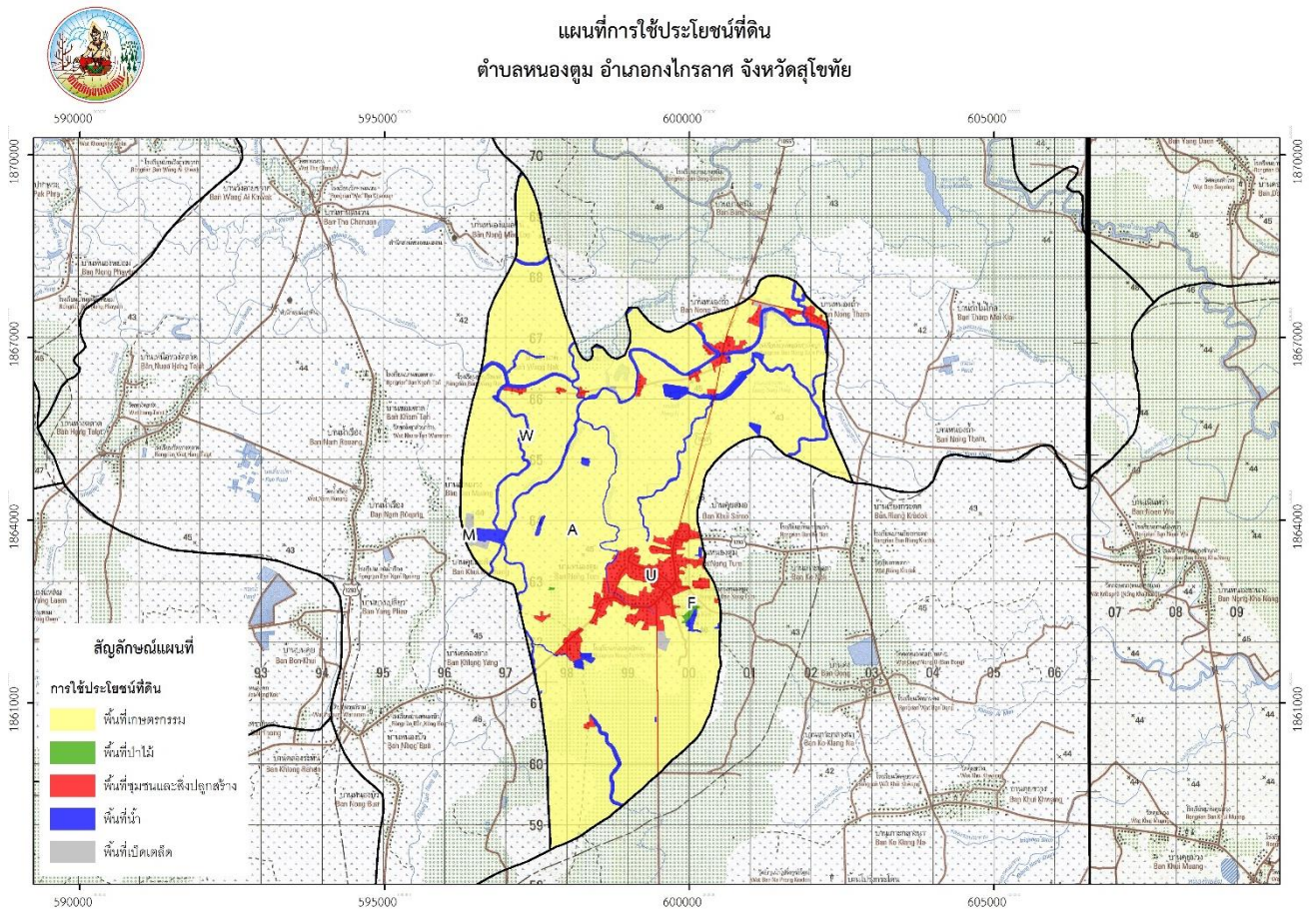
ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

ผู้นำตามธรรมชาติ มักจะเกิดจากการรวมตัวกันแบบไม่เป็นทางการ จะมีลักษณะของปัญหาคล้ายกันก็จะมารวมกลุ่มกัน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มผู้นำ กลุ่มพัฒนาสตรีอาสา กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

องค์กรในชุมชน

ที่	ชื่อกลุ่ม	หมู่ที่	สมาชิก	กิจกรรม	เงิน (บาท)
1	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหนองตุม	6	30	แปรรูปผลผลิตการเกษตร	-
2	กลุ่มยุวเกษตรกรบ้านวังนาค	4	40	เลี้ยงสุกร , ไก่พื้นเมือง	-
3.	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 9 กลุ่ม	1-8	หมู่บ้าน	ส่งเสริมการปลูกถั่วเหลือง แปรรูปกล้วย, พืชไร่, เลี้ยงสัตว์	

1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)



พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน (ไร่)				
	พื้นที่เกษตรกรรม	พื้นที่ป่าไม้	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	พื้นที่ชุมชนและสิ่งแวดลอม	พื้นที่น้ำ
ต.หนองตุม	17,827.00	33.00	136.00	1,347.00	1,315.00

บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลหนองตุม

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลหนองตุม

2.1.1 สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

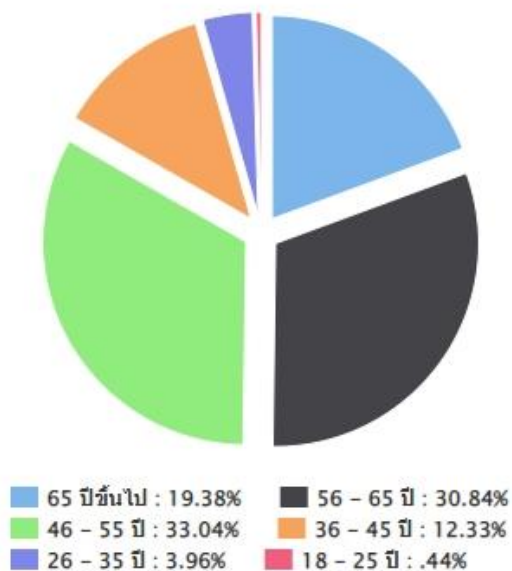
1. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

ตาราง แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลหนองตุม อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัยครัวเรือน

1) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ



ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	176.00	19.38
56 - 65 ปี	280.00	30.84
46 - 55 ปี	300.00	33.04
36 - 45 ปี	112.00	12.33
26 - 35 ปี	36.00	3.96
18 - 25 ปี	4.00	0.44
รวม	908.00	100.00

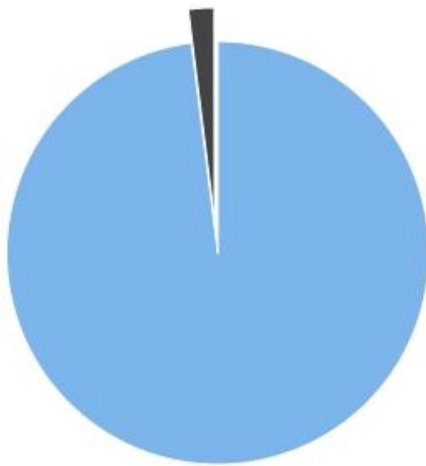
ภาพที่ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตำบลหนองตุม อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา :

http://www.aui.doe.go.th/bi_report/bi_report1/)

ลักษณะการประกอบอาชีพ



ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก : 98.02%
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง : 1.98%

2) ลักษณะการประกอบอาชีพ

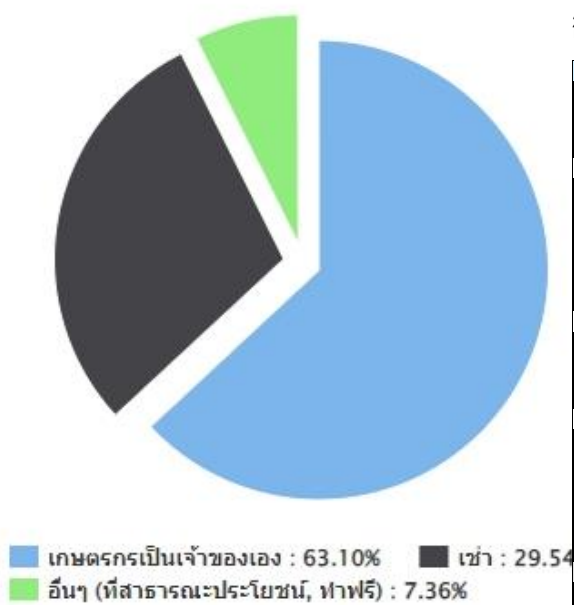
ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	890.00	98.02
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	18.00	1.98

3) ลักษณะการถือครองที่ดิน

พื้นที่ถือครอง

ครัวเรือน	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่ถือครองเฉลี่ย (ไร่/ครัวเรือน)
957.00	27,428.00	22.95

ลักษณะการถือครองที่ดิน



เกษตรกรเป็นเจ้าของ : 63.10% เช่า : 29.54%
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) : 7.36%

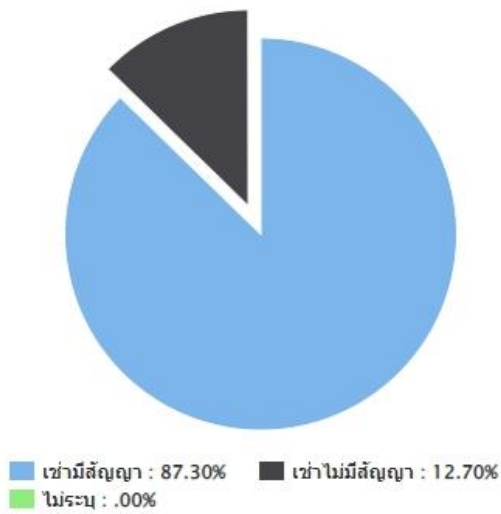
ลักษณะการถือครองที่ดิน *

เป็นเจ้าของ : 63.10%เช่า : 29.54%

อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) : 7.36%

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	754.00	18,223.00
เช่า	353.00	7,716.00
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	88.00	1,489.00
รวม **	957.00	27,428.00

ประเภทการเช่า (คร่าวเรือน)



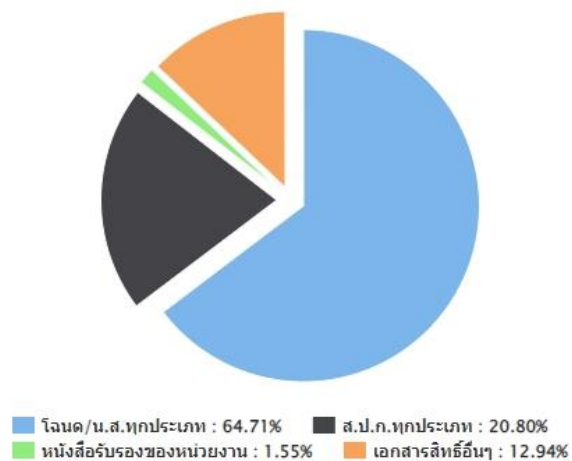
ประเภทการเช่า

ประเภทการเช่า (คร่าวเรือน)เช่ามีสัญญา : 87.30%

เช่าไม่มีสัญญา : 12.70% ไม่ระบุ : .00%

ประเภทการเช่า (คร่าวเรือน)			
รวม	เช่ามีสัญญา	เช่าไม่มีสัญญา	ไม่ระบุ
353.00	323.00	47.00	0.00

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (คร่าวเรือน)



ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (คร่าวเรือน)โฉนด/น.ส.ทุกประเภท

: 64.71% ส.ป.ก.ทุกประเภท : 20.80% หนังสือรับรอง

ของหน่วยงาน : 1.55% เอกสารสิทธิ์อื่นๆ : 12.94%

รวม	ประเภทเอกสารสิทธิ์			
	โฉนด/ น.ส. ทุก ประเภท	ส.ป.ก. ทุก ประเภท	หนังสือ รับรอง ของ หน่วยงาน	เอกสาร สิทธิ์ อื่นๆ
754	585	188	14	117

แบบสรุปพื้นที่การเกษตรระดับตำบล

หมู่ที่	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ในเขตชลประทาน (ไร่)	นอกเขตชลประทาน (ไร่)
1	48	1,205.00		1,205.00
2	78	2,861.00		2,861.00
3	112	3,206.00		3,206.00
4	91	5,308.00	2,006.00	3,302.00
5	252	4,604.00		4,604.00
6	119	2,092.00		2,092.00
7	18	251.00		251.00
8	6	7.00		7.00
รวม	724	19,534.00	2,006.00	17,528.00

2. องค์กรและสถาบันเกษตรกร

1) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลหนองตูม มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ 1 กลุ่ม มีสมาชิก 10 ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 1 กลุ่ม สมาชิก 34 ราย กลุ่มยุวเกษตรกร 1 กลุ่ม สมาชิก 15 ราย วิสาหกิจชุมชน 8 แห่ง สมาชิก 132 ราย

ตาราง แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลหนองตูม อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิสาหกิจ		สหกรณ์		กลุ่ม	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
หนองตูม	1	10	1	34	1	15	8	132				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอองไกรลาศ พ.ศ.2565

2) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลหนองตูม มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 1 ศูนย์

3) อาสาสมัครเกษตร มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน 12 คน

4) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

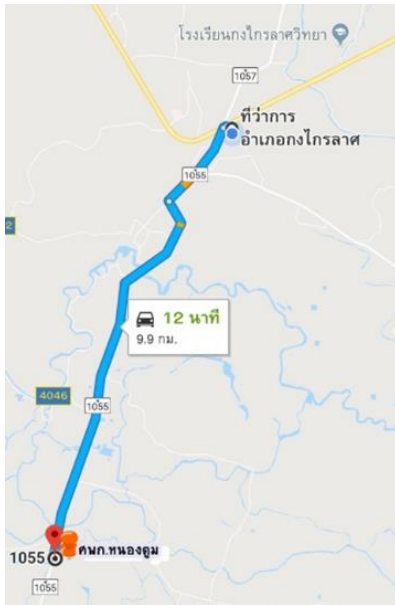
ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย ตำบลหนองตุม
อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

สินค้าหลัก : ผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตร

สถานที่ตั้ง : บ้านคุดสมอ หมู่ที่ 6 ตำบล หนองตุม อำเภอ กงไกรลาศ จังหวัด สุโขทัย

พิกัด : Latitude 16.876193 Longitude 99.943219.X 600468.8 Y 1866099.1 zone 47

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :



ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางปราย กลิ่นหอม อายุ 58 ปี -

- ศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอกงไกรลาศ
- Smart farmer ต้นแบบ
- เกษตรกรดีเด่น สาขาการแปรรูปอาหาร
- ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองตุมพัฒนา

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 21/2 บ้านคุดสมอ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองตุม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

เบอร์โทรศัพท์ : 081 324 7612

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การแปรรูปสินค้าเกษตรและการตลาดสินค้าเกษตร

- การนำไปใช้ประโยชน์ :
1. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า
 2. การสร้างองค์ความรู้ภายในชุมชนและเครือข่าย
 3. การใช้น้ำอย่างรู้ค่า
 4. การรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

หลักสูตรการเรียนรู้ : การเกษตรแบบผสมผสานและการแปรรูปผลิตภัณฑ์



2.1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

1) ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินโดยทั่วไปในพื้นที่ตำบลหนองตุม เป็นดินเหนียว ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง เกษตรกรใช้ในการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนชุดดินที่พบได้มากที่สุดในพื้นที่ตำบลท่าฉนวน คือ ชุดดินที่ 4 , ชุดดินที่ 5 , ชุดดินที่ 7 , ชุดดินที่ 33 , ชุดดินที่ 33B ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช

2) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลหนองตุมบางส่วนอยู่ในเขตโครงการชลประทานคลองท่าฉนวน ปริมาณน้ำเพียงพอในฤดูฝน ในพื้นที่จะมีคลองจากธรรมชาติ เช่น คลองวังนาค , คลองธรรมชาติ , หนองสามพญา นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่เกษตรกรสร้างหรือขุดขึ้นเอง เช่น บ่อบาดาล ซึ่งยังมีปัญหาน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรในฤดูแล้ง

2.1.3. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ข้าว
- ไร่นาสวนผสม
- เลี้ยงปลา
- ผลผลิตจากการแปรรูปกล้วย มันเทศ เผือก ขนมอบต่างๆ



- แหล่งท่องเที่ยว

หมู่บ้านโอท็อปนวัตวิถี ในตำบลหนองตม อำเภอองไกรลาค จังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย

1. บ้านหนองตม หมู่ที่ 2 ตำบลหนองตม

บ้านหนองตม หมู่ 2 อำเภอ องไกรลาค ที่มาของหมู่บ้านหนองตมเนื่องจากแต่เดิมในหมู่บ้านมีต้นมะตูมเยอะ ในปัจจุบันเหลือน้อย มีบริเวณ ป่าช้าและบริเวณบ้านบางแห่งเท่านั้น เป็นที่นากว้างใหญ่ และพื้นที่รับน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ ทำได้ปีละ 2-3 ครั้ง



วิถีอารยธรรมไทยด้านอาหารที่โดดเด่น

- ๑) ก๋วยบวชชี
- ๒) แกงหยวก
- ๓) น้ำพริกปลาร้าทรงเครื่อง
- ๔) ลาบเห็ดสมุนไพรมะเขือ
- ๕) ห่อหมกหัวปลี

สถานที่ท่องเที่ยว

- 1. วัดหนองตุ้ม
- 2. ศูนย์การแปรรูปก๋วย
- 3. ศูนย์การเรียนรู้การอบขนม





2. บ้านหนองกระจอบ หมู่ที่ 5 ตำบลหนองตุม

บ้านหนองกระจอบ มีประวัติความเป็นมาของบรรพบุรุษรุ่นแรก ๆ มาจับจองพื้นที่ดังกล่าว โดยนำจอมมาขุดที่ดินเพื่อทำการเพาะปลูกพืช และทำการเกษตรเพื่อทำมาหากินเลี้ยงครอบครัวและได้ตั้งรกรากในการอยู่อาศัยในบริเวณดังกล่าวซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีหนองน้ำธรรมชาติที่อุดมไปด้วยพันธุ์ปลามากมาย ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านนี้ว่า บ้านหนองกระจอบ



วิถีอารยธรรมไทยด้านอาหารที่โดดเด่น

- ๑) แกงซีกไยปลาอย่าง
- ๒) ปลาช่อนแดดเดียว
- ๓) ยำหัวปลีใส่หมู
- ๔) พริ้มผักสดและผักลวก
- ๕) ขนมอกหัก

สถานที่ท่องเที่ยว

1.จุดสาธิตการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ OTOP



2.การจักสานพื้นบ้าน



สินค้าโอท็อป

1.ขนมผิงแม่เบญจา



2.ผลิตภัณฑ์แปรรูปหนองจอบ

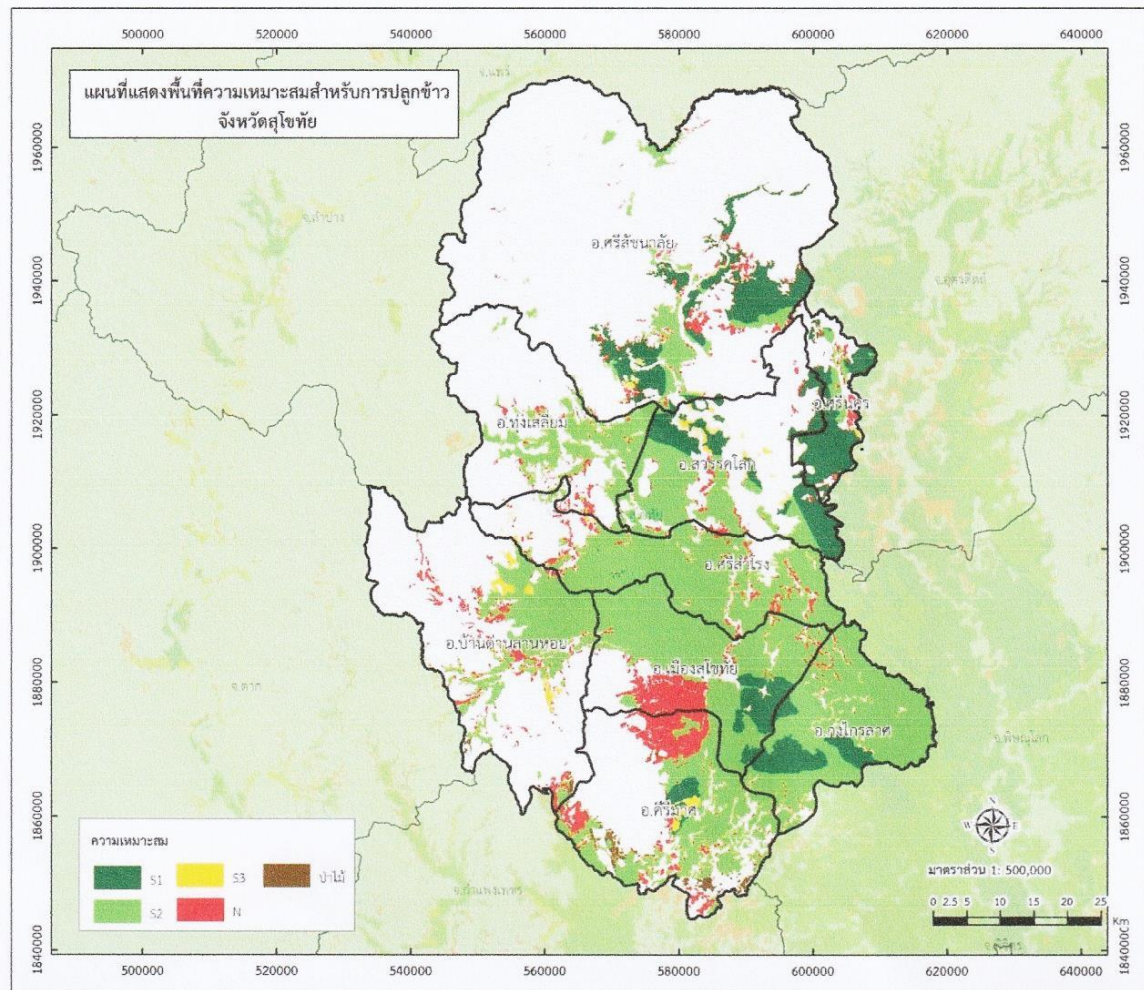


2.1.4. สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ลำดับ	ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว(ไร่)	ผลผลิตรวม (กก)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาผลผลิต เฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต ทั้งหมด (บาท)
1.	ข้าวเจ้านาปี	687	9,838	9,838	6,001,180	610	6.8	43,143,940
2.	ข้าวเจ้านาปรัง	683	11,025	11,025	6,725,250	610	6.5	50,908,725
3.	ข้าวโพด ฟน	222	2,346	2,346	2,815,200	1,200	7.0	19,706,400
4.	ข้าวโพด แล้ง	243	2,771	2,771	3,602,300	1,300	6.8	24,495,640

1. ข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม (Zoning)



2) สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต

เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองตุมประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนาซึ่งมีทั้งการทำนาปี นาปีครั้งที่ 2 และนาปรัง

3) ชนิดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ปลูกและเลี้ยงในตำบลหนองตุม

1. พันธุ์ข้าวที่ปลูก คือ พันธุ์สุพรรณบุรี 1, สุพรรณบุรี 2 พันธุ์พิษณุโลก 2, กข 31 , กข 41, กข 57 และกข 61

2. พืชไร่ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พันธุ์ที่ปลูก คือ บอนชานโต 9910 และ ดีคาร์ลเบอร์ 9979 ของมอนซานโต้

เกษตรกรประมาณ 90% ประกอบอาชีพทำนาซึ่งมีระบบการผลิตคือ

1. ข้าวนาปี

2. ข้าวนาปี – ข้าวนาปรัง

3.ข้าวนาปี ครั้งที่ 1 – ข้าวนาปี ครั้งที่ 2 – ข้าวนาปรัง

เกษตรกรตำบลหนองตูม จะทำการปลูกข้าวโดยการทำนาหว่านน้ำตม มีการเตรียมดินโดยการไถตะ ทิ้งไว้ 7 วัน แล้วไถแปรทำเทือกหมักไว้ 1 คืบ แล้วจึงหว่านข้าว จำนวน 30 – 35 กิโลกรัมต่อไร่ พันธุ์ข้าวที่ใช้คือ พันธุ์สุพรรณบุรี 1, สุพรรณบุรี 3 และพันธุ์พิษณุโลก 2 เมื่อหว่านข้าวแล้วขังน้ำไว้ในแปลงนา 1 คืบ จึงระบายน้ำออกหลังข้าวงอก 7 วัน จึงฉีดพ่นยาคุมหญ้า และอีกสามวันก็สูบน้ำเข้านา พร้อมหยอดยาหอยเชอรี่ เมื่อข้าวอายุประมาณ 20 – 25 วัน จึงหว่านปุ๋ยเคมีครั้งแรกโดยใช้สูตร 16 – 20 – 0 อัตราที่ใช้ 20 – 25 กิโลกรัม/ไร่ และเกษตรกรบางรายก็ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46 – 0 – 0 ผสมในอัตรา 2 : 1 และมีการสำรวจดูโรคแมลงศัตรูข้าว ทุกระยะเมื่อพบว่ามีอาการโรคจึงมีการใช้สารเคมีซึ่งโรคแมลง ศัตรูข้าวที่พบ คือ หนอนม้วนใบข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคใบไหม้ โรคใบขีดสีน้ำตาล โรคเน่าคอรวง ซึ่งการระบาดของโรค แมลงศัตรูข้าว จะพบว่าการระบาดรุนแรงเป็นช่วงๆ เนื่องจากเกษตรกรจะประกอบอาชีพหลัก คือ การปลูกข้าว นาปี นาปรังครั้งที่ 1 และนาปรังครั้งที่ 2 ทำให้ไม่สามารถตัดวงจรชีวิตแมลงศัตรูข้าวได้ และเกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46 – 0 – 0 อัตรา 10-20 กิโลกรัม/ไร่ ก่อนข้าวออกรวง 30 วัน แล้วจึงทำการเก็บเกี่ยวโดยเริ่มเกี่ยวข้าวระยะพลับพลึง โดยใช้รถเกี่ยวขนาดข้าวราคาไร่ละ 450 บาท/ไร่ เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วนำข้าวเปลือกไปขายที่ทำข้าวในเขตตำบลหนองตูม และเขตอำเภอองไกรลาศ

เกษตรกรไม่มีการตากข้าวเปลือก เนื่องจากไม่มีลานตากข้าวเปลือก คุณภาพข้าวเปลือกมีความชื้นประมาณ 20-25 %

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ข้าวนาปรัง

- **ข้าวนาปี** พื้นที่ปลูกข้าวนาปีตำบลหนองตูม ปี 2564 มีจำนวน 9,838 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 650 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 6,394.7 ตัน ราคาผลผลิต กิโลกรัมละ 6.0 บาท มูลค่ารวม 38,368,200บาท

- **ข้าวนาปรัง** พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังตำบลหนองตูม ปีการเพาะปลูก 2563/2564 มีจำนวน 11,198 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 650 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 7,278.7 ตัน กิโลกรัมละ 6.5 บาท มูลค่ารวม 47,311,550 บาท

รายได้ – รายจ่ายของครัวเรือน

1. รายได้ภาคเกษตร แบ่งได้ดังนี้	
1.1 กิจกรรมการทำนา	32,500 บาท/ครัวเรือน/ปี
1.2 กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์	4,500 บาท/ครัวเรือน/ปี
2. รายได้นอกภาคเกษตร (จากการรับจ้าง)	4,500 บาท/ครัวเรือน/ปี
รวมรายได้ในภาคเกษตรและรายได้นอกภาคเกษตร	27,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

รายจ่ายของครัวเรือน

1. ภาคเกษตรกิจกรรมการทำนา 28,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

เป้าหมายการทำนาของเกษตรกร

การทำนาของเกษตรกรตำบลหนองตุม มีเป้าหมายในการทำนา คือ ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มปริมาณผลผลิต เพื่อให้ได้ผลตอบแทนมาก ๆ โดยเกษตรกรจะใช้วิธีการสำรวจตรวจนับแมลง ศัตรูพืช สำรวจศัตรูธรรมชาติก่อนการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิต โดยมีการผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำสกัดชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

2.15 เทคนิคและวิธีการผลิต

เกษตรกรเพิ่มผลผลิตโดยการเปลี่ยนข้าวพันธุ์ดีทุก 3 – 4 ปี โดยเกษตรกรที่มีเงินทุนก็จะไปซื้อข้าวพันธุ์ดีจากศูนย์ขยายพันธุ์พืช เพื่อนำไปทำพันธุ์ มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพดีและลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งข้าวพันธุ์ดีก็ยังมีปริมาณไม่เพียงพอับความต้องการของเกษตรกร การทำนาของเกษตรกรตำบลท่าฉนวน มีเป้าหมายในการทำนา คือ ลดต้นทุนการผลิตและ เพิ่มปริมาณผลผลิต เพื่อให้ได้ผลตอบแทนมาก ๆ โดยเกษตรกรจะใช้วิธีการสำรวจตรวจนับแมลง ศัตรูพืช สำรวจศัตรูธรรมชาติก่อนการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิต โดยมีการผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำสกัดชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

เกษตรกรตำบลหนองตุม ใช้เครื่องจักรกลการเกษตร รถไถใหญ่และรถไถเล็กในการทำงานเตรียมดินในไร่นา การใช้แรงงานสัตว์ทำงานเตรียมดินในไร่นาไม่มีเห็นในพื้นที่แล้ว สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงในตำบลท่าฉนวนจะเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคและขายมีรายได้เข้าสู่ครัวเรือนของเกษตรกร การใช้ปัจจัยการผลิตผลเกษตรกรจะซื้อปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันโรคกำจัดแมลง ศัตรูข้าวในร้านค้าในตลาดอำเภอองไกรลาศ หรือในหมู่บ้าน การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวเกษตรกรบางส่วนจะซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์ขยายพันธุ์พืช

2.1.6 ปริมาณการผลิตและต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง ตำบลหนองตม

1. ค่าวัสดุ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ 1 กระสอบ ๆ ละ 420 บาท	=	420	บาท
- ค่าหว่านไร่ละ	=	50	บาท
- ปุ๋ยเคมี	=	1,200	บาท
สูตร 16-20-0 กระสอบละ 850 บาท			
สูตร 46-0-0 กระสอบละ 1,200 บาท			
- ค่าหว่านปุ๋ยไร่ละ 40 บาท 2 ครั้ง	=	80	บาท
ค่าอื่น ๆ			
- ฮอร์โมนอาหารเสริม	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	=	400	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 4 ครั้ง	=	160	บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	=	563	บาท

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

- ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเพื่อ	=	370	บาท
- ค่ารถเกี่ยวนวด	=	450	บาท
- ค่าขนส่งผลผลิต	=	650	บาท

รวม		<u>4,463</u>	บาท
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		750	กก.
ราคาขายได้ (บาท/กก)		6.5	บาท/กก
รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่)		4,875	บาท
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		412	บาท

ต้นทุนการผลิตข้าวนาปี ตำบลหนองตม

1. ค่าวัสดุ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ 1 กระจอบ ๆ ละ 420 บาท	=	420	บาท
- ค่าหว่านไร่ละ	=	50	บาท
- ปุ๋ยเคมี	=	1,200	บาท
สูตร 16-20-0 กระจอบละ 850 บาท			
สูตร 46-0-0 กระจอบละ 1,200 บาท			
- ค่าหว่านปุ๋ยไร่ละ 40 บาท 2 ครั้ง	=	80	บาท
ค่าอื่น ๆ			
- ฮอร์โมนอาหารเสริม	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	=	400	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 4 ครั้ง	=	160	บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	=	563	บาท

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

- ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก	=	370	บาท
- ค่ารถเกี่ยวนวด	=	450	บาท
- ค่าขนส่งผลผลิต	=	650	บาท

รวม		<u>4,463</u>	บาท
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		820	กก.
ราคาที่ขายได้ (บาท/กก)		6.0	บาท/กก
รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่)		4,920	บาท
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		457	บาท

ต้นทุนการผลิตข้าวโพดตำบลหนองตม

ต้นทุนการผลิตข้าวโพดฝน ข้าวโพดแล้ง ตำบลหนองตม

ต้นทุนการผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ข้าวโพดฝน	ข้าวโพดแล้ง
ค่าแรง	1000	1000
ค่าเมล็ดพันธุ์ จำนวน 5 กก.ๆละ 180 บาท	900	900
ค่าเตรียมดิน	250	250
ค่าปุ๋ย ครั้งที่ 1 สูตร 15-15-15 (25 กก./ไร่)	355	455
ค่าปุ๋ย ครั้งที่ 2 สูตร 46-0-0 (20 กก./ไร่)	280	380
ค่ายาปราบศัตรูพืชและวัชพืช (3-4 ครั้ง)	3,000	4,000
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการสูบน้ำ(3-5 ครั้ง)	150	250
ค่าเก็บเกี่ยวข้าวโพด	700	700
ค่าขนส่งตลาด	250	250
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	315	315
รวมต้นทุนการผลิต	7,200	8,500
รายได้การผลิต ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		
ราคาข้าวโพด (ความชื้นของข้าวโพด 30-35 %)	6.80	7.00
ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่	1,700	1,800
รายได้เฉลี่ย/ไร่	11,560	12,600
กำไร/ขาดทุน เฉลี่ย/ไร่	4,360	4,100

2.1.7 สถานการณ์ตลาด/วิธีการตลาด

1) แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ในพื้นที่อำเภอองไกรลาค

- โรงสีโชคชัยธัญญกิจ

ที่อยู่: 116 ตำบล บ้านใหม่สุขเกษม อำเภอ องไกรลาค สุโขทัย 64170

โทรศัพท์: 055 616 311

- บริษัท โรงสีข้าวสภาพไร่ซีมีลส์ จำกัด

ที่อยู่: 111 หมู่ 3 ตำบล กกแรต อำเภอ องไกรลาค สุโขทัย 64170

โทรศัพท์: 055 601 014

- บ.ชูชัยอินเตอร์ไรซ์ จก.

ที่อยู่ 56 ตำบล กกแรต อำเภอ องไกรลาค สุโขทัย 64170

เบอร์โทรศัพท์: 055 601 014

- สหกรณ์การเกษตรองไกรลาค จำกัด

ที่อยู่: หมู่ 2 สิงหาคม 191/3 ตำบล บ้านกร่าง อำเภอ องไกรลาค สุโขทัย 64170

โทรศัพท์: 055 625 025

2) ลักษณะการซื้อขายผลผลิตข้าวเปลือกของเกษตรกร

-ผลผลิตข้าวเปลือกที่เกษตรกรผลิตได้ ส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าและท่าข้าวในท้องถิ่นและมีบางส่วนที่เกษตรกรเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

-สถานการณ์ราคาข้าวอยู่ในภาวะทรงตัวถึงราคาลดลง ขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิตและปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดและสภาพอากาศ ข้าวเปลือกส่วนใหญ่ข้าวเปลือกคุณภาพต่ำสี่เป็นข้าวสาร 20-25%

สถิติเลี้ยง

หมู่	ตำบล	เกษตรกร(ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	อื่นๆ
1	หนองตุม	68	22	0	9	280	3,359	250	0
2	หนองตุม	49	44	0	4	306	2,234	18	4
3	หนองตุม	35	88	0	12	54	1,755	0	0
4	หนองตุม	30	9	0	0	98	1,877	56	0
5	หนองตุม	77	32	0	28	165	1,961	0	0
6	หนองตุม	54	81	0	0	825	2,537	87	5
7	หนองตุม	63	41	0	3	198	5,138	166	0
8	หนองตุม	14	11	0	0	25	452	10	0
รวม 8 หมู่บ้าน		390	328	0	56	1,951	19,313	587	9

2.2 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางแก้ไข

ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร 1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	เกษตรกรทำนาตลอดเวลาไม่มีการพักนา ทำให้ดินมีสภาพค่อนข้างแน่น ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีธาตุอาหารในดินต่ำ	ให้ความรู้เกษตรกรในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การไถกลบตอซังข้าว โดยไม่เผา และการปลูกปุ๋ยเพื่อไถกลบ	ตำบลหนองตุม	ด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด 1. ต้นทุนการผลิตสูง	ต้นทุนการผลิตสูงจากการขึ้นราคาของปุ๋ย สารเคมี ค่าแรงที่สูงขึ้น และขาดอำนาจในการต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต	1. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก สารชีวภัณฑ์ 2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และทุนแรง เช่น เครื่องหยอดเมล็ดข้าว เครื่องเกี่ยวข้าว เป็นต้น 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจต่อรองราคา	ตำบลหนองตุม	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด 1. ราคาขายต่ำ ไม่สามารถต่อรองได้	เนื่องจากการผลิตรายบุคคล จะขายตามท่าข้าวในพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มีอำนาจต่อรองราคา ทำให้ถูกกดราคารอกจากนี้เกษตรกรยังปลูกข้าวที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด และไม่มีมาตรฐานรองรับ	1. ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจต่อรองราคา 2. ส่งเสริมการปลูกข้าวที่ตรงตามความต้องการของตลาด 3. ส่งเสริมการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน เช่น GAP มาตรฐานอินทรีย์	ตำบลหนองตุม	ปานกลาง

2.2 การจัดทำ TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำมีความเข้มแข็ง สามัคคี เกษตรกรมีความสนใจทางด้าน การเกษตร พื้นที่เหมาะสมในการทำนา ข้าว 	<ol style="list-style-type: none"> เกษตรกรขาดความรู้เรื่อง การตลาดสินค้าเกษตร เกษตรกรขาดความรู้เรื่อง การเพิ่มมูลค่าสินค้า ขาดแคลนน้ำสำหรับทำ การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
โอกาส (O)	SO	WO
<ol style="list-style-type: none"> มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกใน การขนส่งสินค้าเกษตร มีแหล่งรองรับผลผลิต 	กลยุทธ์เชิงรุก <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวพันธุ์ที่ ตลาดต้องการ ให้ความรู้เรื่องการตลาดนำ การผลิต และเทคโนโลยีต่าง ๆ สร้างเกษตรกรผู้นำในตำบลให้ เป็นเกษตรกรต้นแบบ 	กลยุทธ์เชิงแก้ไข <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการทำเกษตรให้ แบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มอำนาจ การต่อรองในการขายสินค้าและ ชื้อปัจจัยการผลิต ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวที่ ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
<ol style="list-style-type: none"> ราคาสินค้าเกษตรมีความผัน พวนทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยง เรื่องรายได้ ราคาปุ๋ย สารเคมีกำจัดวัชพืช ปรอบศัตรูพืช มีราคาสูงขึ้น ค่าแรงในการทำการเกษตรมี ราคาสูงขึ้น 	กลยุทธ์เชิงป้องกัน <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการรวมกลุ่มของ เกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง ในการซื้อปัจจัยการผลิต และการ ขายผลผลิต ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยธรรมชาติ และสารชีวภัณฑ์เพื่อทดแทนการ ใช้สารเคมี ส่งเสริมเกษตรกรให้มีการ ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดการใช้ ปุ๋ยเคมี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทาง การเกษตรเพื่อลดการใช้แรงงาน ลง 	กลยุทธ์เชิงรับ <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมอาชีพเสริมหลังจาก วางเว้นการทำเกษตรกรรม จัดหากองทุนเพื่อสนับสนุน กลุ่มเกษตรกร

บทที่ 3

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า

3.1.1 ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : ลดการใช้สารเคมีในนาข้าว และลดต้นทุนการผลิต
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการใช้แม่ปุ๋ยและสารชีวภัณฑ์

โครงการที่ 1 การใช้แม่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี

โครงการที่ 2 การทำสารชีวภัณฑ์กำจัดศัตรูพืช

โครงการที่ 3 การทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

3.1.2 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : ควบคุมและจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

โครงการที่ 1 การกำหนดหนอนกระทุ้ และแมลงศัตรูข้าวโพด

3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

3.2.1 YSF /SF

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาศักยภาพ YSF / SF
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมพัฒนา YSF / SF ให้เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่

โครงการที่ 1 จัดกระบวนการเรียนรู้หรือศึกษาดูงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ

ความสำเร็จ

โครงการที่ 2 อบรมเพิ่มทักษะ SF ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม

3.2.2 วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนให้เข้มแข็ง

โครงการที่ 1 ฝึกอบรม Smart Group

โครงการที่ 2 อบรมพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนรุ่นใหม่

โครงการที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยววิถีเกษตร

3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

3.3.1 ที่ดิน

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ ปรับปรุงบำรุงดิน

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการปลูกพืชปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ 1 ส่งเสริมการปลูกปุ๋ยพืชสดเพื่อไถกลบในนาข้าว

โครงการที่ 2 การจัดการฟาง และลดการเผาตอซังในนาข้าว

3.3.2 แหล่งน้ำ

-เป้าหมาย/เป้าประสงค์ : พัฒนาแหล่งน้ำ

-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงแหล่งน้ำ

โครงการที่ 1 ขุดลอกคลอง

โครงการที่ 2 ก่อสร้างประตูน้ำ

โครงการที่ 3 เจาะบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร (พลังงานแสงอาทิตย์)

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า (ข้าว)	1. การใช้แม่ปุ๋ย อย่างถูกวิธี 2. การทำสารชีว ภัณฑ์กำจัด ศัตรูพืช 3. การทำ จุลินทรีย์ สังเคราะห์แสง 4. ส่งเสริมและ ผลิตข้าวพันธุ์ดี	ลดต้นทุนการ ผลิต	30 คน	ต.ท่าฉนวน ต.หนองตม	1. ประชาสัมพันธ์ โครงการเพื่อรับ สมัครผู้เข้าร่วม โครงการ 2. ทำการฝึกอบรม ให้ความรู้ - บรรยาย - ฝึกปฏิบัติ - ทำแปลงทดลอง 3. ประเมินผล โครงการ		10,000		10,000		10,000		10,000		10,000	-สำนักงาน เกษตรอำเภอ กงไกรลาศ
			30 คน				7,000		7,000		7,000		7,000			
			20 คน				5,000		5,000		5,000		5,000			
			50 คน				15,000		15,000		15,000		15,000			
พัฒนาการ ผลิตสินค้า (ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์)	การกำหนดหนอน กระทุ้ และแมลง ศัตรูข้าวโพด	ควบคุมและ จัดการศัตรูพืช อย่างถูกวิธี	30 คน	หมู่ 5 ตำบล หนองตม หมู่ 2 ตำบล ท่าฉนวน	1. ประชาสัมพันธ์ โครงการเพื่อรับ สมัครผู้เข้าร่วม โครงการ 2. ทำการฝึกอบรม ให้ความรู้ - บรรยาย - ฝึกปฏิบัติ - ทำแปลงทดลอง 3. ประเมินผล โครงการ		10,000		10,000		10,000		10,000	- อบต. ท่าฉนวน - อบต. หนองตม -สำนักงาน เกษตรอำเภอ กงไกรลาศ		

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ										
						ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570												
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.											
พัฒนาพื้นที่ และ ทรัพยากร การเกษตร ดินและ แหล่งน้ำ	1. ส่งเสริมการ ปลูกพืชพืชสด เพื่อไกลบในนา ข้าว 2. การจัดการ ฟาง และลดการ เผาตอซังในนา ข้าว 3.ชุดลอกคลอง 4.ก่อสร้าง ประตูน้ำ 5.เจาะบ่อบาดาล เพื่อการเกษตร (พลังงาน แสงอาทิตย์)	ปรับปรุงบำรุง ดิน และพัฒนา แหล่งน้ำ	30 คน 30 คน	ศูนย์จัดการ ดินปุ๋ยชุมชน องค์การ บริหารส่วน ตำบล	1. ประชาสัมพันธ์ โครงการเพื่อรับ สมัครผู้เข้าร่วม โครงการ 2. ทำการฝึกอบรม ให้ความรู้ - บรรยาย - ฝึกปฏิบัติ 3. ประเมินผล โครงการ		10,000		10,000		10,000		10,000		10,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000	- องค์การ บริหารส่วน ตำบล - ศูนย์จัดการ ดินปุ๋ยชุมชน -สำนักงาน เกษตรอำเภอ งไกรลาศ

ภาคผนวก

ชื่อโครงการ การใช้แม่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี

1. หลักการและเหตุผล

จากการสำรวจข้อมูลการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าวในอำเภอองไกรลาค พบว่าเกษตรกรซื้อปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จจากร้านค้ามาใช้ มักพบการปลอมของปุ๋ยเคมี ทำให้การใส่ปุ๋ยไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เกษตรกรไม่รู้จักการผสมปุ๋ยใช้เองเพื่อการลดต้นทุนการผลิต

2. วัตถุประสงค์

ลดต้นทุนการผลิต

3. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 30 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

6. กิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	ปริมาณงาน
1.	ประชาสัมพันธ์โครงการ	แผ่นประชาสัมพันธ์ 80 แผ่น
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมประชาคม 30 คน
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย	จำนวน 1 วัน
5.	ประเมินผลโครงการ	ระดับดีมาก

7. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.	ประชาสัมพันธ์ โครงการ												
2.	รับสมัคร ผู้เข้าร่วม โครงการ												
3.	คัดเลือก ผู้เข้าร่วม โครงการ												
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย												
5.	ประเมินผล โครงการ												

8. งบประมาณ

1. ค่าเอกสารในการจัดการโครงการ เป็นเงิน 900 บาท

2. จัดฝึกอบรม

ค่าอุปกรณ์สาธิต	2,100 บาท	เป็นเงิน 2,100 บาท
ค่าจัดทำแปลงทดลอง	3,100 บาท	เป็นเงิน 3,100 บาท
ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ	50 บาท จำนวน 30 ราย	เป็นเงิน 1,500 บาท
ค่าอาหารกลางวัน	80 บาท จำนวน 30 ราย	เป็นเงิน 2,400 บาท
		รวมเป็นเงิน 9,100 บาท

รวมงบประมาณทั้งหมด 10,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิตลง 15%

ชื่อโครงการ การทำสารชีวภัณฑ์กำจัดศัตรูพืช

1. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในอำเภอโกสโกลาศ มีปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิตสูง เนื่องราคาสารเคมี ปุ๋ย และยาฆ่าแมลงมีราคาที่สูงขึ้น และเกษตรกรมีแนวโน้มการใช้ในอัตราที่สูงมากขึ้น ทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นและสุขภาพเกษตรกรในภาวะเสี่ยงรับสารพิษเข้าสู่ร่างกายสูง

2. วัตถุประสงค์

1. ลดการใช้สารเคมีในพื้นที่การเกษตร
2. ลดต้นทุนการผลิต

3. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 30 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

6. กิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	ปริมาณงาน
1.	ประชาสัมพันธ์โครงการ	แผ่นประชาสัมพันธ์ 30 แผ่น
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมประชาคม 30 คน
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย	จำนวน 1 วัน
5.	ประเมินผลโครงการ	ระดับดีมาก

7. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.	ประชาสัมพันธ์ โครงการ												
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วม โครงการ												
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วม โครงการ												
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย												
5.	ประเมินผลโครงการ												

8. งบประมาณ

1. ค่าเอกสารในการจัดการโครงการ เป็นเงิน 900 บาท

2. จัดฝึกอบรม

ค่าอุปกรณ์สาธิต 2,200 บาท เป็นเงิน 2,200 บาท

ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ 50 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 1,500 บาท

ค่าอาหารกลางวัน 80 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 2,400 บาท

รวมเป็นเงิน 4,700 บาท

รวมงบประมาณทั้งหมด 7,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิตลง 20%

ชื่อโครงการทำจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง

1. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในอำเภอกงไกรลาศ มีปัญหาเรื่องคุณภาพของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากต้องใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น แต่ปุ๋ยไม่สามารถปลดปล่อยธาตุอาหารให้พืชนำไปใช้ได้เท่าที่ควร ซึ่งจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยให้ดีขึ้นได้ และยังมีธาตุอาหารที่สามารถทดแทนปุ๋ยเคมีได้

2. วัตถุประสงค์

1. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
2. ลดต้นทุนการผลิต

3. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 20 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

6. กิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	ปริมาณงาน
1.	ประชาสัมพันธ์โครงการ	แผ่นประชาสัมพันธ์ 30 แผ่น
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมประชาคม 20 คน
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ 20 คน
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย	จำนวน 1 วัน
5.	ประเมินผลโครงการ	ระดับดีมาก

7. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.	ประชาสัมพันธ์ โครงการ												
2.	รับสมัคร ผู้เข้าร่วม โครงการ												
3.	คัดเลือก ผู้เข้าร่วม โครงการ												
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย												
5.	ประเมินผล โครงการ												

8. งบประมาณ

1. ค่าเอกสารในการจัดการโครงการ เป็นเงิน 300 บาท

2. จัดฝึกอบรม

ค่าอุปกรณ์สาธิต 2,000 บาท เป็นเงิน 2,000 บาท

ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ 50 บาท จำนวน 20 ราย เป็นเงิน 1,000 บาท

ค่าอาหารกลางวัน 80 บาท จำนวน 20 ราย เป็นเงิน 1,600 บาท

รวมเป็นเงิน 4,600 บาท

รวมงบประมาณทั้งหมด 5,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรลดค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิตลง 15%

ชื่อโครงการ ส่งเสริมและผลิตข้าวพันธุ์ดี

1. หลักการและเหตุผล

ตำบลหนองตมเป็นตำบลหนึ่งในจำนวน 11 ตำบลของอำเภอกงไกรลาศ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเกษตรกรรมบางส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลักมีพื้นที่ทำนาทั้งหมด 21,847 ไร่ จากพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 28,691 ไร่ ปัจจุบันเกษตรกรจะทำนาปีละ 2 ครั้ง และมีเกษตรกรบางส่วนจะทำนาถึงปีละ 3 ครั้ง ซึ่งการผลิตข้าวของเกษตรกรประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ ผลผลิตต่ำ ขาดแคลนข้าวพันธุ์ดี เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ไม่มีน้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง ผลผลิตส่วนใหญ่คุณภาพต่ำ เนื่องจากไม่มีกระบวนการจัดการผลผลิตข้าวที่ดี เกษตรกรไม่สามารถลดความชื้นหลักการเก็บเกี่ยว เนื่องจากไม่มีลานตากข้าวและมีแรงงานไม่เพียงพอ โดยเมื่อเกษตรกรเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะนำข้าวไปขายทันทีส่งผลให้เกษตรกรขายข้าวได้ราคาถูกลง เนื่องจากความชื้นสูง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสูง ทำให้ได้ผลตอบแทนการลงทุนต่ำเกษตรกรประสบปัญหาการขาดเงินทุนในการทำนาทุกปี

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องเร่งรีบแก้ไขและพัฒนาให้มีการผลิตข้าวตามหลักวิชาการให้ได้ข้าวเปลือกคุณภาพดี จำหน่ายได้ราคาและมีการลดต้นทุนการผลิต มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ลดการใช้สารเคมีลง จนกระทั่งดำเนินการไปถึงการผลิต “ข้าวอินทรีย์” และมีการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวจึงควรดำเนินการแก้ไขปัญหการผลิตข้าวของตำบลป่าแฝกตามโครงการส่งเสริมและผลิตข้าวพันธุ์ดี

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการผลิตข้าวให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบยั่งยืน
2. เพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร
3. เพื่อเป็นแหล่งถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
4. เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิต ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ สร้างชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้

3. เป้าหมาย

1. จัดตั้งแปลงส่งเสริมและผลิตข้าวพันธุ์ดี โดยดำเนินการจัดทำแปลงข้าวพันธุ์ดี จำนวน 6 จุด พื้นที่ 450 ไร่ เกษตรกร จำนวน 45 ราย
2. ส่งเสริมและขยายพื้นที่ปลูกข้าวพันธุ์ดีปีละ 450 ไร่ รวม 3 ปี
3. ถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรโดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดทำแปลงส่งเสริม และผลิตข้าวพันธุ์ดี จำนวน 2 จุด

4. ระยะเวลาดำเนินงาน

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

เกษตรกร หมู่ละ 5 คน (จำนวน 8 หมู่บ้าน) ดำเนินการ 2 จุด ในโรงเรียนเกษตรกร ณ ศูนย์เรียนรู้ศพก.เครือข่ายหมู่ที่ 4 และศูนย์เรียนรู้ชุมชน หมู่ที่ 1 บ้านหนองตม ตำบลหนองตม อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

6. วิธีการดำเนินงาน

6.1 โครงการส่งเสริมและผลิตข้าวพันธุ์ดี

- 1) จัดทำแปลงส่งเสริมและผลิตข้าวพันธุ์ดี จำนวน 8 หมู่บ้าน
- 2) ประชุมชี้แจงเกษตรกรในพื้นที่ให้ทราบถึงหลักเกณฑ์เงื่อนไขโครงการและสมัครใจเข้าร่วมโครงการ
- 3) คัดเลือกเกษตรกรและพื้นที่ดำเนินการ โดยพิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสมเกษตรกรมีความพร้อมที่จะร่วมมือดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพร้อมทั้งตรวจความต้องการพันธุ์ข้าวของเกษตรกรในการดำเนินการ
- 4) จัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ดี แปลงละ 50 ไร่ สมาชิก 5 คน จำนวน 9 หมู่บ้าน เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เป็นแหล่งกระจายพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสู่เกษตรกรข้างเคียง โดยใช้ปุ๋ยพืชสด เมล็ดพันธุ์ดี ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำของทางราชการ
- 5) ถ่ายทอดความรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรตามระบบโรงเรียนเกษตรกรเรียนรู้จากการกระทำจริง
- 6) กำหนดเป้าหมายในการกระจายพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี โดยผลิตข้าวพันธุ์ดีจากแปลงหมู่ละ 50 ไร่ อย่างน้อยร้อยละ 20 จะต้องปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์ กระจายพันธุ์ไปสู่เกษตรกรข้างเคียงปีละ 250 ไร่ จำนวน 9 หมู่บ้าน กระจายพันธุ์ 2,250 ไร่ ดำเนินการ 3 ปี

6.2 การบริการโครงการ

- 1) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลร่วมกับคณะทำงานโครงการเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตรระดับตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ
- 2) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและกลุ่มผู้ผลิตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามขั้นตอนและเงื่อนไขของโครงการ

7. งบประมาณ

- 1.จัดอบรมเกษตรกร จำนวน 2 ครั้งๆ ละ 1 วันๆ ละ 45 คน (ค่าอาหาร,อาหารว่างและเครื่องดื่ม วัสดุฝึกอบรม) รวมเป็นเงิน 6,000 บาท
- 2.เมล็ดพันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 พันธุ์ที่เพาะปลูก 450 ไร่ๆ ละ 15 กิโลกรัมๆ ละ 12 บาท
รวมเป็นเงิน 81,000บาท
- 3.ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 พันธุ์ที่เพาะปลูก 450 ไร่ๆ ละ 25 กิโลกรัมๆ ละ 10 บาท

รวมเป็นเงิน 112,500 บาท

4. ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 พื้นที่เพาะปลูก 450 ไร่ๆ ละ 10 กิโลกรัมๆ ละ 12 บาท

รวมเป็นเงิน 54,000 บาท

5. ถ่ายทอดความรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร 2 จุด

รวมเป็นเงิน 15,000 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 241,000 บาท

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวพัฒนากระบวนการผลิตข้าวให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบและยั่งยืนผลผลิตข้าวมีคุณภาพ
2. เกษตรกรผู้ผลิตข้าวมีรายได้จากการขายข้าวเปลือกเพิ่ม
3. เกิดกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวและเครือข่าย 8 กลุ่ม 8 หมู่บ้าน ในการพัฒนาผลผลิตและตลาดพึ่งพาตนเองได้ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน และมีแหล่งถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ
4. เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้นและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น
5. เกิดชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้

ชื่อโครงการ การกำจัดหนอนกระทู้และแมลงศัตรูพืช

1. หลักการและเหตุผล

พื้นที่ปลูกข้าวโพด ในอำเภอองไกรลาค มีปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด ทำให้เกษตรกรต้องป้องกันด้วยการฉีดพ่นสารเคมีบ่อยครั้ง และหากไม่มีความรู้ในการกำจัดก็ไม่สามารถควบคุมหนอนได้ นอกจากนี้ยังมีแมลงศัตรูพืชต่างๆ เช่น เพลี้ยต่างๆ ที่เป็นปัญหาในขณะนี้

2. วัตถุประสงค์

1. ควบคุมและจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี
2. ลดต้นทุนการผลิต

3. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้นำ จำนวน 30 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน

6. กิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	ปริมาณงาน
1.	ประชาสัมพันธ์โครงการ	แผ่นประชาสัมพันธ์ 30 แผ่น
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมประชาคม 30 คน
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย	จำนวน 1 วัน
5.	ประเมินผลโครงการ	ระดับดีมาก

7. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.	ประชาสัมพันธ์ โครงการ												
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วม โครงการ												
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วม โครงการ												
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย												
5.	ประเมินผลโครงการ												

8. งบประมาณ

1. ค่าเอกสารในการจัดการโครงการ เป็นเงิน 900 บาท

2. จัดฝึกอบรม

ค่าอุปกรณ์สาธิต 2,200 บาท เป็นเงิน 5,200 บาท

ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ 50 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 1,500 บาท

ค่าอาหารกลางวัน 80 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 2,400 บาท

รวมเป็นเงิน 9,100 บาท

รวมงบประมาณทั้งหมด 10,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมหนอน และแมลงศัตรูข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ 80%

ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ Smart Farmer

1. หลักการและเหตุผล

ในพื้นที่อำเภอองไกรลาค มีอาชีพหลักทำการเกษตร ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงบริบทสังคมและเศรษฐกิจค่อนข้างรวดเร็ว ทำให้เกษตรกรมีการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรในพื้นที่อำเภอองไกรลาค จึงได้มีจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการพัฒนาตนเองของเกษตรกร ให้เกิดความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถของเกษตรกร
2. เพื่อให้เกษตรกรเป็นต้นแบบให้กับกลุ่มเกษตรกร และคนในชุมชนต่อไป

3. เป้าหมาย

เกษตรกรปราดเป็รื่อง 30 คน

4. ระยะเวลาดำเนินการ

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรอำเภอองไกรลาค

6. กิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	ปริมาณงาน
1.	ประชาสัมพันธ์โครงการ	แผ่นประชาสัมพันธ์ 50 แผ่น
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมประชาคม 30 คน
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน
4.	จัดฝึกอบรม <ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติ - บรรยาย 	จำนวน 2 ครั้ง
5.	ประเมินผลโครงการ	ระดับดีมาก

7. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1.	ประชาสัมพันธ์ โครงการ												
2.	รับสมัคร ผู้เข้าร่วม โครงการ												
3.	คัดเลือก ผู้เข้าร่วม โครงการ												
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย												
5.	ประเมินผล โครงการ												

8. งบประมาณ

1. จัดฝึกอบรม

ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ 50 บาท จำนวน 30 ราย(จำนวน 2 ครั้ง) เป็นเงิน 3,000 บาท

ค่าอาหารกลางวัน 100 บาท จำนวน 30 ราย(จำนวน 2 ครั้ง) เป็นเงิน 6,000 บาท

รวมเป็นเงิน 9,000 บาท

รวมงบประมาณทั้งหมด 9,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ทักษะต่างๆด้านการเกษตร และการบริหารจัดการธุรกิจ อย่างทันสมัย มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ และเป็นต้นแบบให้เพื่อนเกษตรกร

2. เกษตรกรเกิดการพัฒนาเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง

ชื่อโครงการ การจัดการฟาง และลดการเผาตอซังในนาข้าว

1. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรในอำเภอองไกรลาค มีปัญหาเรื่องคุณภาพของดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จากการทำนาต่อเนื่องโดยไม่พักดิน กำจัดฟางในนาข้าวซึ่งถือว่าเป็นปุ๋ยโดยการเผา ทำให้ดินเสีย ส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากต้องใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การเผาฟางยังส่งผลกระทบต่ออากาศ ทำให้อำเภอองไกรลาค มีค่าฝุ่นละอองเกินมาตรฐานส่งผลเสียต่อสุขภาพทางอ้อม ซึ่งการจัดการฟางทำได้หลายวิธีเช่น การทำปุ๋ยหมัก การทำเห็ดฟาง การทำอาหารปลา การอัดฟางขาย บางอย่างสามารถสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรได้

2. วัตถุประสงค์

1. เกษตรกรเข้าใจวิธีการจัดการฟาง และลดการเผาฟางลง
2. ลดต้นทุนการผลิต

3. เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน 30 ราย

4. ระยะเวลาดำเนินการ

2566 ถึง 2570

5. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน

6. กิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรม	ปริมาณงาน
1.	ประชาสัมพันธ์โครงการ	แผ่นประชาสัมพันธ์ 50 แผ่น
2.	รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมประชาคม 40 คน
3.	คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย	จำนวน 1 วัน
5.	ประเมินผลโครงการ	ระดับดีมาก

7. วิธีการดำเนินการ

ลำดับ	กิจกรรม	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.
1.	ประชาสัมพันธ์ โครงการ												
2.	รับสมัคร ผู้เข้าร่วม โครงการ												
3.	คัดเลือก ผู้เข้าร่วม โครงการ												
4.	จัดฝึกอบรม - ปฏิบัติ - บรรยาย												
5.	ประเมินผล โครงการ												

8. งบประมาณ

1. ค่าเอกสารในการจัดการโครงการ เป็นเงิน 1,500 บาท

2. จัดฝึกอบรม

ค่าอุปกรณ์สาธิต 14,600 บาท เป็นเงิน 14,600 บาท

ค่าอาหารว่าง 2 มื้อ 50 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 1,500 บาท

ค่าอาหารกลางวัน 80 บาท จำนวน 30 ราย เป็นเงิน 2,400 บาท

รวมเป็นเงิน 18,500 บาท

รวมงบประมาณทั้งหมด 20,000 บาท

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

1. เกษตรกรลดการเผาฟาง และจัดการฟางได้ 50 %